

in slik. Dočim imata „Moj prijatelj Nikola“ in „Gradenić“ mračno vsebino, ki po nekod čitatelja kâr pretrese vzpričo vznesenega pripovedovanja — sosebno „Gradenić“, ta tragedija družinske sreće, odlikuje se v tem pogledu — razvedrila nas je poslednja črtica „Borovićevo Silvestrovo“ s šaljivo svojo vsebino. „Zimski dan“ je poetiško nadahnjjen opis, „Ružičin snubok“ pa lična povest, ki časih čitatelju izvabi dobrovoljen smeh na ustna, samó da nas je preveč spominjala Krylovega vesele igre „Medved snubač“. Izvestno ne bode nikomur žal, kdor si omisli to lepo knjžico. Cena 70 kr. za 181 strani ni previsoka. — Crstice iz primorskoga malogradskoga života. Napisao ih *J. Draženović*. Senj 1893. Knjiga obseza na 217 stranéh 13 črtic, izmed katerih so bile večinoma že vse objavljene v raznih tečajih zagrebškega „Vienca“. Tudi kar je dodal pisatelj novih črtic („Po buri“, „Sveti Luka“, „Na badnjak“), uteguejo si pridobiti dosti priznanja. Pisatelj umeje lepo in živo pripovedovati in zajema snov svojim spisom naravnost iz resničnega življenja; ker mimo tega skrbi za dobrodejne izpremembe, podajajoč resne in šaljive črtice, zato mu je uspeh gotov. Knjiga nas je jako zadovoljila. — Izbrane ruske národne pripovijetke, preveo *Mirko Divković*, ravnatelj kr. gimnazije zagrebačke. Ciena 80 kr, Zagreb, knjigarna dioničke tiskare 1893. — O teh pripovedkah (skupaj jih je 36) bi bilo težko povedati, katera nam najbolj prija, zakaj lepe so vse. Knjigo diči lep, vzoren jezik. Nič ne bi škodilo, ako bi kdo tudi naši mladini podal kaj takega, kar je zaslužni pisatelj priredil hrvaški mladini! — Od dioničke tiskare smo tudi prejeli brošuro „Za istinu!“, katero je proti proračunskemu govoru dr. Pliverića spisal v „Obzoru“ *Dinko Politeo*. Ost te knjige je naperjena proti trditvi, da je hrvaško-ogerska nagodba zvršetek one borbe, katero so Hrvatje od ilirske dobe do leta 1868. vodili za svoj obstanek. Cena 40 kr.

Popievke za četiri mužka grla. Skladao *M. B. Rašan* iz Istre. U Zagrebu 1893. Vlastitom nakladom. Cena 1 gld. — Ta zvezek, obsezajoč 14 krajših in daljših zborov, dal bi se najbolje označiti in priporočiti z oznamenilom dobri „zabavnovečerski zbori“, ali pa nekaterim prav s tem nazivkom tudi ne priporočiti. Proti temu poslednjemu delu glashbenega občinstva hočem prevzeti ne popolnoma nehvaležne nalogo Schumannovega Evzebija in opozarjati na precejšnje vrline gorenjega delca, dasi sem načelno proti zabavnovečerski glasbi. Med štirinajstimi skladbami je pač večina zborov pisana v koračnem tempu in se časih ne ponaša s prevelikim izumom, vendar pa nahajaš dôkaj živahnih, rezkih ritmov, zlasti med poslednjimi zbori, dôkaj melodij, ki izvestno ne izgrešé svojega namena, ako jih na pravem kraji živo in ognjevito pojó čili moški glasovi. Po nekod vpleteni počasnejši stavki imajo malone povsod rahel národen nadih in zató se nam vidijo jako prijetni, dasi so zgrajeni s preprostimi pomočki in prav takšno tehniko. Sploh je baš ta preprostost v sleharnem oziru, ki mi prija pri tej zbirki. Najjednostavnejši melodiški obrati, kolikor môči preprosta harmonika, prav takšna ritmika, vse je izvedeno z dobrim ukusom (razven morda na nekaterih krajih), takó da pogodí pesmi najslabši pevec in da prijajo poslušalcu, ki ni kâr nič muzikalen, in da jih takisto brez nejevolje, celó zadovoljno, posluša razvajeni poslušalec. In dasi vzpričo vse te pohvale Florestan v meni nekoliko nervozno maje z glavo, češ, stališče, s katerega naj se sodi umotvor, ostani vedno tisto — Evzebij misli, da je delo že zategadelj vredno vsestranske podpore, ker je polovica čistega dohodka namenjena „Družbi sv. Cirila in Metoda“ za Istro.

K. Hoffmeister.

Iz hrvaškega gledališča. Minuli mesec se je v zagrebškem gledališči igrala izvirna vesela igra v štirih dejanjih „Marija Staučevićeva“, katero je spisal *Dinko Politeo*. — Dne 16. in 18. m. m je v istem gledališči gostoval režiser našega gledališča, g. *Ig. Boržnik*, kot Ipanov v „Fedori“ in Čuku v „Valenski svatbi“. Hrvaški listi so se vrlo laskavo izrazili

o našem umetniku; „Vienac“ je priobčil o njem celó poseben članek. — Znani hrvaški kritik in dramatiški pisatelj, g. dr. *Stepan pl. Miletić*, prevzame v prihodnji gledališki dóbi intendancijo hrvaškega gledališča. Hrvatje pričakujejo, da bode popoluoma mož na svojem mestu.

Andrej Jožef Lavrin, ki je zložil slovensko pesem grofu Kobencu (glej zadnji list »Zvona« str. 62.), porodil se je l. 1743 v Vipavi, studiral je v Gradcu in na Dunaji, bil doktor teologije in filozofije, prišel potem za duhovnega pomočnika v Vipavo in junija meseca l. 1779. za župnika v Št. Peter pri Gorici. Kmalu potem je bil postavljen tudi kot »auditor et provicarius generalis« goriške nadškofije, bil konzistorijalni svetovalec in izpraševalec pri župniških izpitih, leta 1790. pa častni kanonik. L. 1790.—1792. je bil »decanus circularis« za vso slovensko stran goriške nadškofije. Spisal je kratko zgodovino akvilejskega patrijarhata in goriške nadškofije, ki je natisnjena v Marianovi »Austria Sacra«. Umrl je v Št. Petru dne 24. aprila 1808.

S. R.

Dvestoletnica črnogorske dinastije. Leta 1896. bode dvesto let, odkar je knez-metropolit Danilo I. iz slavne rodovine Petroviča Njeguša zasedel črnogorski prestol. Črnogorska vlada je zató razpisala dve nagradi, prvo v znesku 1000 tolarjev za najboljšo zgodovino Črne Gore, odkar ji vladajo Petroviči, in drugo v znesku 150 tolarjev za najboljši načrt spomenika, kateri se leta 1896. odkrije Danilu I. Zgodovina se mora poslati do konca leta 1895., načrt za spomenik pa do dne 23. malega travna 1895. leta.

Znameniti grobovi. Nedavno je umrl v Londonu največji angleški fizik *John Tyndall* v 74. letu svoje dóbe. Porodil se je od siromašnih roditeljev na Irskem, služil kot mlad matematik najprej v topniškem odboru, s katerim je trigonometrijski izmeril Angleško, potem pa se je zasebno takó izobrazil, da je bil pozvan za učitelja v Quenwood-Collegu. Kesneje se je še učil pri Bunsenu in Magnusu v Berlinu in Devinu ter bil končno naslednik slavnega Faradaya v Royal-Institutu. Z raziskovanji o svetlobi, zvoku in elektriki, takisto s fizikalnimi poskusi si je pridobil Tyndall svetovno ime. Število njega spisov je ogromno.

Dne 15. grudna m. l. je umrl v Berlinu nemški filozof *Karl Ludovik Michelet*, zadnji učenec Heglov. Michelet je bil potomec francoske emigrantske rodbine in se je porodil leta 1801. v Berolinu. Od leta 1826. je bil profesor modroslovja na berlinskem vseučilišči. Priobčil je izredno mnogo spisov, izmed katerih so najslavnejši „Zistem filozofske morale“, „Zistem filozofije kot eksaktne znanosti“ in „Zgodovina človeštva v svojem razvitku od leta 1775. do najnovejše dóbe“.

Dne 25. grudna je umrl v Zagrebu dr. *Ivan Broz*, profesor, odbornik „Maticе Hrvaške“ in dopisujoči član „Jugoslovanske akademije“ v 42. letu svoje dóbe. Pokojnik je bil porojen v Klanjci in je učiteljeval v Oseku, Požegi in Zagrebu. V „Vienci“ je priobčeval svoje jezikoslovne črtice, s katerimi si je pridobil nemalo zaslug za razvoj hrvaškega jezika. „Matica Hrvaška“ je izdala njega „Črtice iz hrvatske književnosti“, v „Radu“ pa je priobčil razpravo o imperativu, ki je lepa priloga hrvaški sintaksi. Leta 1891. je izdal v XIX. knjigi „Starih piscev hrvaških“ popravke in dodatke k tekstu Palmotičeve „Kristijade“ in „Atalanto“, pastirsko igro istega pesnika, katero je leta 1890. našel v Dubrovniku. Broz je zbiral gradivo za slovar hrvaške frazeologije, uredil prvi zvezek hrvaških narodnih pesmij in pridno dovrševal delo o hrvaški književnosti in hrvaški sintaksi. Mnogo pohvale si je pridobila njega knjiga „Hrvatski pravopis“, katera je bila pred dvema letoma uvedena v šole kot učna knjiga.

Dne 17. prosinca t. l. se je zopet zmanjšalo število rodoljubnih Ilirov; umrl je v Dubrovniku pesnik in pisatelj *Anton Pasko Kazali*. Pokojnik se je porodil v Dubrov-